

M.p., wtorek, 11 kwietnia 1944 r.

Nr 58

ZAMIARY STALINA WOBEC POLSKI

Londyn, 9.IV. Gazeta "Sunday Times" zamieszcza dziś artykuł specjalnego korespondenta, który twierdzi, że z chwilą kiedy wojska sowieckie przekroczą linię Curzona, Stalin wyda manifest do narodu polskiego. Głównymi punktami tego manifestu, którego treść została już zakomunikowana rządowi brytyjskiemu i amerykańskiemu, jest utworzenie suwerennego państwa polskiego oraz zagwarantowanie praw politycznych wszystkim elementom "demokratycznym". Specjalny apel wystosowany będzie do duchowienstwa katolickiego, które otrzyma zapewnienie zupełnej swobody działalności i od którego będzie się żądać, aby użyło całego swego wpływu dla walki z Niemcami.

W zakończeniu artykuł twierdzi, że podobne manifesty wydawane będą zawsze przez trzy wielkie mocarstwa sprzymierzone, kiedy armie ich wkroczą na terytorium jakiegoś kraju, okupowanego dotychczas przez Niemcy.

Sztokholm, 10.IV. Prasa szwedzka podaje, że manifest Stalina do narodu polskiego zawierać ma rzekomo następujące punkty: 1° Rosja żąda ustalenia linii granicznej zgodnie z linią Curzona z poprawkami na korzyść Polski, które obejmą Lwów i kilka innych miast o przewadze ludności polskiej, 2° Zapewnienie Polsce zupełnej niezależności wewnętrznej i zewnętrznej, 3° Sowiety nie będą interesować się kwestią, jaki rząd obejmie władzę w Polsce.

ROSJANIE ZDOBĘLI ODESSE

Moskwa, 10.IV. Rozkaz dzienny Stalina donosił dziś o zdobyciu Odessy przez wojska sowieckie. Miasto zostało zdobyte przez zastosowanie manewru oskrzydającego, połączonego z atakiem od czoła. Odessa była w rękach niemieckich od 16.X.1941, kiedy to zdobyta została po 69-dniowym oblężeniu. Rosjanie zbliżają się do Owidjopola i są oddaleni tylko o 120 km od Dunaju.

Zdobycie Odessy oznacza zakończenie bitwy o Ukrainę, która trwała rok i kosztowała Niemcy dwa miliony ofiar. Wskutek upadku Odessy położenie wojsk niemieckich na Krymie jeszcze bardziej się pogorszyło.

ROSJANIE WKROCZILI NA RUS PODKARPACKĄ

Moskwa, 10.IV. Wojska marsz. Zukowa dotarły do miejscowości Jacinia, położonej na Rusi Podkarpackiej w odległości 15 km od dawnej granicy Czechosłowacji. Oznacza to, że przejdą Tatarowską, przez którą prowadzi droga do Transylwanii, jest w rękach wojsk sowieckich.

Wojska marsz. Koniewa posuwają się nadal między Prutem a Seretem, a według ostatnich doniesień przekroczyły już Seret. Jassy, drugie co do wielkości miasto Rumunii, jest niemal zupełnie otoczone.

DONIOSZA NOWA CORDELL HULLA

Waszyngton, 10.IV. Sekretarz Stanu Hull wygłosił dziś doniosłe przemówienie, które może być uważane za drogowskaz dla polityki amerykańskiej. Stwierdził on, że Stany Zjednoczone przeszły głęboką ewolucję od polityki o tendencjach separatystycznych do zrozumienia konieczności wspólnego wysiłku celem pokonania zagrażającej wolności świata agresji hitlerowskiej.

Mówiąc o Karcie Atlantyckiej, Hull stwierdził, że zawiera ona wskazówki "w jakim kierunku należy szukać rozwiązań, ale nie pretenduje do dawania gotowych rozstrzygnięć. Trudno oczekiwać, aby istniejących w Europie ponad 30 sporów terytorialnych mogło być załatwionych natychmiast, jednakże dla niektórych z nich można już teraz znaleźć rozwiązanie, przy udziale zainteresowanych stron."

Mówiąc o sporze polsko-sowieckim, Hull oświadczył, że rząd Stanów Zjednoczonych nadal podtrzymuje swą propozycję mediacji. Ponadto zapowiedział, że Stany Zjednoczone nie mogą uznać Komitetu Wyzwolenia Narodowego w Algierze za prawowity rząd Francji, jednakże zgadzają się, aby Komitet ten przejął administrację terenów francuskich, które uwolnione będą spod okupacji.

Na zakończenie Hull stanowczo stwierdził, że Stany Zjednoczone nie będą prowadziły żadnych rokowań z Niemcami i ich satelitami, oraz że ani prezydent Roosevelt, ani on sam nie podpisali i nie podpiszą żadnych tajnych zobowiązań.

ROZPOCZĘCIE KONFERENCJI ANGLO-AMERYKANSKIEJ

Londyn, 10.IV. Amerykański podsekretarz Stanu, Stettinius, odbył wczoraj kilkugodzinną rozmowę z premierem Churchillem. Na konferencji prasowej Stettinius oświadczył, że celem jego wizyty nie jest podpisanie żadnych umów, lecz przeprowadzenie dyskusji z rządem brytyjskim we wszystkich aktualnych problemach. W londyńskich kołach politycznych uważają, że głównymi przedmiotami dyskusji będą następujące zagadnienia: konflikt polsko-sowiecki, stosunki z francuskim Komitetem Wyzwolenia Narodowego oraz rządem Badoglio, sprawa Hiszpanii a wreszcie ustalenie warunków zawieszenia broni z Niemcami.

POZNAN BOMBARDOWANY PRZEZ AMERYKANOW

Londyn, 9.IV. W niedzielę za dnia silne formacje bombowców amerykańskich, eskortowane przez myśliwce, bombardowały fabrykę samolotów Focke-Wulf w Poznaniu. Był to pierwszy nalot samolotów amerykańskich na obiekty położone w Polsce. Inne formacje amerykańskie atakowały fabryki samolotów w Tutow i Warnmünde (na Pomorzu pruskim) oraz w Malborgu w Prusach Wschodnich.

NOWE WARUNKI ROSYJSKIE DLA FINLANDII?

Sztokholm, 9.IV. Jedna z gazet szwedzkich donosi, że Moskwa zmodyfikowała nieco swe warunki zawarcia rozejmu z Finlandią, które obecnie mają być następujące: 1° ewakuowanie lub internowanie wojsk niemieckich do końca kwietnia, 2° wycofanie się również w tym terminie wojsk fińskich do granicy z marca r. 1940, 3° zwolnienie jenców rosyjskich. Jency fińscy zostaną zwolnieni po podpisaniu pokoju. 4° Wojska fińskie zostaną zdemobilizowane do lipca i pozostanie tylko armia o liczebności przedwojennej, 5° Finlandia zapłaci odszkodowania w naturze w ciągu 5 lat, 6° okręg Petsamo zostanie odstąpiony Rosji, natomiast Hangoe ewentualnie pozostawione zostanie Finlandii.

MOSKWA ZAPRZECZA

Moskwa, 10.IV. Agencja TASS kategorycznie zaprzecza, jakoby rząd sowiecki rokował nadal z rządem fińskim.

NOWY KONFLIKT DE GAULLE - GIRAUD

Algier, 10.IV. Gen. Giraud odmówił swej zgody na objęcie proponowanego mu przez gen. de Gaulle'a stanowiska Generalnego Inspektora armii francuskiej. W liście, wystosowanym do gen. de Gaulle'a, gen. Giraud zarzuca mu podobno złamanie konstytucji francuskiej.

W tutejszych kręgach politycznych sądzą jednak, że konflikt ten uda się zażegnać.

Londyn, 10.IV. Gen. Eisenhower miał rzekomo zaproponować gen. Giraud objęcie stanowiska doradcy dla spraw francuskich przy naczelnym dowództwie alianckich wojsk inwazyjnych.

DRUGI FRONT JUŻ W KWIECIEŃNIU?

Sztokholm, 10.IV. Dzisiejsza prasa szwedzka twierdzi jednogłośnie, że otwarcia drugiego frontu należy spodziewać się lada chwila, i że niewątpliwie nastąpi to jeszcze w tym miesiącu. Wobec trudnego położenia na froncie wschodnim, Niemcy musieli przerzucić na ten front szereg dywizji z Francji.

CIEKAWY PAMIĘTNIKI

Nowy Jork, 10.IV. Uporczywie utrzymuje się tu pogłoska, że rząd sowiecki zażądał od rządu Stanów Zjednoczonych wydania byłego członka sowieckiej misji dyplomatycznej w Waszyngtonie, Krawożenki. Ambasada sowiecka stara się za wszelką cenę przeszkodzić ogłoszeniu pamiętników Krawożenki, które zakupione zostały przez jedną z największych gazet amerykańskich. Pamiętniki te mają przynosić niezbita dowody, że akcja Kominternu trwa nadal, mimo jego rzekomego rozwiązania.

BUKARESZT - GŁÓWNA KWATERA NIEMIECKA

Moskwa, 10.IV. "Izwestia" donosi, że główna kwatera południowej armii niemieckiej przeniesiona została z Jass do Bukaresztu.

KONFERENCJE HIMMLERA W WARSZAWIE

Sztokholm, 10.IV. Himmler przebywał 4 dni w Warszawie, gdzie konferował z marsz. von Mannsteinem. W wyniku tej konferencji do Generalnego Gubernatorstwa sprowadzone zostały posiłki Gestapo z Prus Wschodnich.

NATARCIE ROSYJSKIE W GŁĘB POLSKI?

Londyn, 10.IV. Jeden z wojennych komentatorów londyńskich twierdzi, że decydujące starcie między armiami niemiecką i sowiecką w Polsce rozegra się między Lublinem a Krakowem. Celem najbliższej ofensywy sowieckiej będzie Górny Śląsk, którego Niemcy muszą za wszelką cenę bronić. Armia niemiecka w Małopolsce stanowi prawdopodobnie ostatnią linię obrony Niemiec. Komentator sądzi, że główne natarcie armii Żukowa pojdzie w kierunku Krakowa, zaś dla poparcia tej ofensywy przeprowadzone będą akcje dywersyjne na północy, które by ewentualnie miały przekształcić się w manewr oskrzydłający.

ŻĄDANIA KOMUNISTÓW CZESKICH

Londyn, 9.IV. Tygodnik "Observer" donosi, że przedstawiciele komunistów czeskich zwrócili się z żądaniem do Benesa stworzenia nowego rządu czechosłowackiego, w skład którego wchodziłoby tylko przedstawiciele trzech partii: socjalistycznej, komunistycznej i partii Benesa. Żądanie to zostało odrzucone, jednakże Benesz obiecał komunistom, że otrzymają oni kilka stanowisk w rządzie po uwolnieniu Czechosłowacji.

W Londynie uchodzi za możliwe, że rząd czeski przeniesie się z Londynu do jednego z miast południowej Rosji, aby być bliżej terytorium czeskiego.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Moskwa, 11.IV. Nocny komunikat sowiecki donosi, że czwarta armia ukraińska podjęła ofensywę na Krymie i sforsowała przesmyk perckopski, posuwając się o 20 km naprzód i przerywając linie niemieckie. Armia Koniewa przekroczyła Seret i doszła do rzeki Suczawa, zajmując miasto tej samej nazwy.

Londyn, 11.IV. Komentator wojenny radia brytyjskiego oświadczył, że zdobycie przez Rosjan Odessy będzie miało wielkie znaczenie dla dalszego przebiegu walk w Rumunii, gdyż Rosjanie będą używali portu odeskiego dla zaopatrywania swych wojsk na tym froncie. Obecnie celem ofensywy sowieckiej jest opanowanie Galaczi, gdzie istnieje dogodny przełaz, omijający Karpaty. Jeżeli Rosjanie opanują Galacz, to droga do Ploesti stać będzie dla nich otworem.

Berlin, 11.IV. W Warszawie zwołana została konferencja, mająca na celu wzmocnienie obrony przeciwlotniczej w Generalnym Gubernatorstwie w związku ze spodziewanymi nalotami. Gubernator Frank oświadczył, że istnieją tu ważne obiekty wojskowe.